

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»**

Факультет фінансів

Кафедра фінансів

галузь знань	07 Управління та адміністрування
спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
спеціалізація	Фінанси і кредит

Освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»

Форма навчання: денна

МАГІСТЕРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

«Інститути спільного інвестування у фінансовій інфраструктурі України»

студента Ігнатенко Владислава Юрійовича _____

Науковий керівник к.е.н. доцент
_____ Стеценко Б.С.

**Магістерська дипломна робота допущена до захисту в
Екзаменаційній комісії з атестації здобувачів вищої
освіти**

Завідувач кафедри д.е.н., професор
_____ В. Федосов

Київ 2019

З М І С Т

Вступ	3
Розділ 1 Теоретико-методичні та організаційні засади функціонування інститутів спільного інвестування	6
1.1. Економічна сутність та роль інститутів спільного інвестування в ринковій економіці	6
1.2. Учасники спільного інвестування та особливості фінансових відносин між ними	14
1.3. Сучасні тенденції розвитку інститутів спільного інвестування на глобальному рівні	31
Розділ 2 Аналіз діяльності інститутів спільного інвестування в Україні	42
2.1. Генеза інститутів спільного інвестування в Україні	42
2.2. Аналіз складу та структури активів інститутів спільного інвестування	56
2.3. Оцінка ризиків та інструменти підвищення ефективності управління активами ІСІ	73
Розділ 3 Напрями удосконалення діяльності інститутів спільного інвестування в Україні	87
3.1. Перспективи розвитку інститутів спільного інвестування в Україні на сучасному етапі	87
3.2. Імплементация міжнародного досвіду з удосконалення діяльності інститутів спільного інвестування в Україні	94
Висновки	105
Список використаних джерел	109
Додатки	

ВСТУП

Фінансовий ринок – це ринок, який опосередковує розподіл грошових коштів серед учасників економічних відносин. За його допомогою мобілізуються вільні фінансові ресурси і спрямовуються до тих, хто може більш ефективно використати дані кошти. Це сприяє підвищенню продуктивності, ефективності економіки в цілому, поліпшенню економічного добробуту. На фінансовому ринку відбувається пошук засобів для розвитку сфер виробництва та послуг. Головна роль фінансового ринку у сучасній економічній системі полягає в акумуляції заощаджень економічних агентів і використання цих коштів для створення та примноження капіталу.

При цьому, успішність реформування економіки не в останню чергу залежить від її насиченості інвестиційними коштами. Аналіз інвестиційного процесу в Україні свідчить про те, що на теперішній час, очевидною є необхідність пошуку інвестиційних ресурсів в межах країни, оскільки Україна не може в повній мірі розраховувати на закордонні інвестиції.

Вітчизняні інвестори мають інвестиційні ресурси, але відсутній механізм їх залучення і ефективного використання. Діюча правова система не стимулює інвестиційний процес, податкове законодавство робить легітимні інвестиції не вигідними. Внаслідок цього, власники більш менш значних капіталів знаходять шляхи їх прибуткового використання в середовищі «тіньової» економіки; власники ж невеликих за обсягом накопичень практично не мають можливостей для їх використання.

Розробка методів залучення національних за походженням та локалізацією коштів до української економічної системи є першочерговим завданням як для законодавчої, так і для виконавчої влади. Світовий досвід свідчить про те, що одним з найефективніших заходів для поживлення інвестиційного процесу, розвитку ринку цінних паперів як елементу ринку капіталів є сприяння розбудові системи інституційних інвесторів, зокрема, інститутів спільного інвестування.

Окремі аспекти сутності інституційних інвесторів, зокрема ІСІ, фінансових відносин між суб'єктами процесу спільного інвестування, регулювання діяльності ІСІ, висвітлювались у працях зарубіжних та вітчизняних економістів та експертів таких як:

Дж. Бейлі, Дж. Лінтнер, Г. Марковіц, Ж. Моссен, Дж. Самуельсон П.П., Фабоцци Ф., Шарп У.Ф., Бірюк С.О., Бороденко Т.М., Вітлінський В.В., Гапонюк М.А., Дегтярьєва Н.В., Долінський Л.Б., Залогіна О., Коваленко М.А., Крейдич І., Лисенков Ю.М., Левченко К.М., Леонов Д.А., Мозговий О.М., Мітюков І.О., Пересада А.А., Рабцун Н.В., Радзієвська В.М., Рибальченко А.А., Стеценко Б.С., Суторміна В.М., Сухонос В.В, Шапран Н.С., Шелудько В.М., та інших.

Вище названі автори досліджували різні аспекти даної теми. Проте в цих роботах здебільшого розглядалась перспективи розвитку ІСІ, правова база діяльності ІСІ, питання оподаткування ІСІ. Разом з тим вирішення проблеми управління активами ІСІ особливо на сучасному етапі подолання суперечностей думок потребує спеціального дослідження практики, аналізу існуючої на даний час ситуації та теоретичного обґрунтування даної проблеми.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є дослідження особливостей діяльності інститутів спільного інвестування та визначення перспектив та шляхів їх розвитку у фінансовій інфраструктурі України.

Відповідно до поставленої мети визначено сукупність основних завдань, спрямованих на її досягнення, а саме:

- розглянути економічну сутність та роль інститутів спільного інвестування в ринковій економіці;
- проаналізувати сутність учасників процесу спільного інвестування та фінансові відносин між ними;
- проаналізувати сучасні тенденції розвитку інститутів спільного інвестування в розвинених країнах та країнах ЄС

- розглянути інституційну основу та особливості діяльності вітчизняних інститутів спільного інвестування

- проаналізувати склад та структуру, доходність та ризикованість активів інститутів спільного інвестування

- розглянути методи оцінки активів інститутів спільного інвестування;

- визначити стан та перспективи розвитку інститутів спільного інвестування в Україні, а саме: шляхи подолання перешкод, які виникають в процесі здійснення спільного інвестування; доцільність запровадження пруденційного нагляду за діяльністю професійних учасників фондового ринку, зокрема інституційних інвесторів.

Об'єктом дослідження виступають процеси формування та розвиток вітчизняних інститутів спільного інвестування.

Предметом дослідження є умови та фактори, що впливають на ефективність діяльності інститутів спільного інвестування в Україні.

Інформаційна база, що була використана при підготовці дипломної роботи, включає: законодавчі акти, підзаконні нормативні акти, монографії, підручники, наукові матеріали, статистичні бази, звітні дані, внутрішні документи суб'єктів господарювання, інтернет – джерела, спеціалізовані та періодичні видання.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України "Про інститути спільного інвестування" від 5 липня 2012 р. № 5080-VI//
2. Закон України "Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)// Закон України // із змінами, внесеними Законом України від 24 травня 2012 року № 4854-VI
3. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991р. - № 1576-XII
4. Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії// затв. Указом Президента України від 19.02.1994р. № 55/94
5. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996р. №448/96-ВР (із змінами та доповненнями)
6. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-XIV
7. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг» від 12.07.2001р. №2664-III (із змінами та доповненнями)
8. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006р. №3480-IV (із змінами та доповненнями)
9. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI (із змінами та доповненнями)
10. Ліцензійні умови провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами) // Рішення НКЦПФР від 23.07.2013 № 1281.
11. Рішення НКЦПФР від 12.04.2012 року N 553 Про схвалення Концепції запровадження пруденційного нагляду за діяльністю професійних учасників фондового ринку
12. Про затвердження Положення про вимоги до договору про надання послуг з оцінки вартості нерухомого майна інституту спільного

інвестування», затверджене рішенням ДКЦПФР від 23.10.01 № 313

13. Положення про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів// Рішення НКЦПФР від 06.08.2017 № 1414

14. Положення про систему нагляду за дотриманням професійними учасниками фондового ринку пруденційних нормативів у їх діяльності // Рішення НКЦПФР 03.06.2014 № 731

15. Рішення НКЦПФР «Про затвердження Положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльність з управління активами)» від 02.10.2012 № 1344

16. Азаров Ю. Институт совместного инвестирования // Юрид. практика. - 2015. - 8 февр. (№ 6, С.14, 15)

17. Артемова Л.В. Базовый курс по рынку ценных бумаг. - М.: Финансовый издательский дом "Восток", 2017

18. Артеменко Ю. В. Інвестиції і інновації. Словник-довідник. -2015

19. Бакаєв, Л. О. Кількісні методи в управлінні інвестиціями [текст] : Навч. посібник / Л. О. Бакаєв. - К. : КНЕУ, 2005. - 151 с.

20. Білокура В. Н. «Спільне інвестування»//Цінні папери України.-2017.- №34

21. Бірчик А.О. Інститути спільного інвестування – від минулого до майбутнього//Цінні папери України. – 2016. – № 6

22. Бороденко Т.М Корпоративи і ІСІ в Україні: сучасний стан та пріоритети розвитку. «Економіст», 2016 № 10 С. 34 -39

23. Бороденко Т.М Глобальний контекст розвитку спільного інвестування. Економіка та держава, 2016, №10 С. 83-87

24.48. Бороденко Т.М Методи оцінки ефективності діяльності компаній з управління активами та інвестиційних фондів Фінансова інфра-структура України: проблеми та напрями розвитку. Зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф. К.:Криниця,2013.-С.182-185

25. Бороденко Т.М., Дегтярьова Н.В. Оцінка ефективності інвестиційних

- фондів. Фінанси, облік та аудит. 2012. Вип. 6. С. 32-40
- 26.Бороденко Т.М. Сучасні аспекти розвитку інститутів спільного інвестування. Економіка та підприємництво. 2012. Вип. 28. С. 270-279
- 27.Бороденко Т.М., Гапонюк М.А. Корпоративні інвестиційні фонди на ринку фінансових послуг України. Ринок цінних паперів України. 2014. № 11-12. С. 111-117
- 28.Бороденко Т.М. Особливості акцій корпоративних інвестиційних фондів: вітчизняний досвід. Інвестиції: практика та досвід. - 2015. №24. С. 37-41
- 29.Бороденко Т.М. Таксономія інститутів спільного інвестування. Ринок цінних паперів України. - 2016. № 1-2. С. 109-116
- 30.Бороденко Т.М. Глобальний контекст розвитку спільного інвестування. Економіка та держава. - 2016. № 10. С. 83-87
- 31.Бороденко Т.М. Розвиток регуляторних підходів до корпоративних ІСІ в Україні. Ринок цінних паперів України. - 2017. №9-10. С. 3-8
- 32.Бороденко Т.М. Корпоративні ІСІ в Україні: сучасний стан та пріоритетирозвитку. Економіст. -. 2016. №10. С. 24 – 28
- 33.Бородов В. Н Рынки ценных бумаг США [текст] - М.: Московская центральная фондовая биржа, 2018г.- 520 с., с.455.
- 34.Вітлінський В.В., Великоіваненко Г.І. Ризикологія в економіці та підприємстві: монографія. – К.: КНЕУ, 2004 – 480с
- 35.Депозитарна діяльність в Україні : Навчальний посібник/ Леонов Д.А., Радзівєвська В.М., Хоружий С.Г., Хоружий К.С./ за заг.ред. Леонова Д.А.- К.: УІРФР, 2014.- 300 с.
- 36.Дегтярьова Н.В. Ризики у сфері фінансових послуг з управління активами Вчені записки: зб. наук. праць. – К. : КНЕУ, 2017. – Вип. 18
- 37.Долінський Л. Деякі аспекти кількісного аналізу ефективності управління активами Інститутів Спільного інвестування // Журнал Ринок цінних паперів України. - 2015 рік. - № 3-4
- 38.Фурсов А. О. «Оптимізація діяльності інститутів спільного інвестування в Україні»//Ринок цінних паперів в Україні. – 2011. – №1-2/2015. С. 77-81.

- 39.Жорнійчук О. Організаційно-економічні відносини конкурентоспроможного фондового ринку //Журнал Ринок цінних паперів України. – 9 жовтня 2015 р. - № 7-8 (531)
- 40.О. Іноземні інвестиції і їх значення у виведенні економіки України з нинішньої кризи.//Український інвестиційний журнал «WELCOME». - 2016 р. - №11-12
- 41.Жумодуров О. Диверсифікаційний потенціал українських цінних паперів //Журнал Ринок цінних паперів України. - 2008 р. - № 5-6
- 42.Залогіна О. Проблема венчурного інвестування в українські підприємства //Економіст.-2000.-№10. – С.22
- 43.Зимко В. В. Фінансове посередництво. Київ: ТНЕУ, 2018. - 288 с.
44. Игонько Ю.Ю. под. ред. В.А. Юсупова. Инвестиции. – М.: Юность, 2016. – 479 с.
- 45.Кабарін В.Н. Інноваційні аспекти в системі спільного інвестування глобальної економіки // Пробл. науки. — 2017. — N 4. — С. 35-41
- 46.Кабарін В.Н. Растет ли число пайщиков паевых фондов?//Рынок ценных бумаг. – 2016. – №16
- 47.Касин Ю.В.. Основы теории оптимального портфеля ценных бумаг. - М.: Филинь, 2016. – 144 с.
- 48.Касир Ю.В., Основы державного управління інвестиційною діяльністю. - К.: 2015 – 195с.
- 49.Коваленко В. В., Фінанси спільного інвестування // Навчальний посібник -К.: Канон, 2017 - 248с.
- 50.Ковальова В. Н. Грошові фонди витісняють депозити? //Економічна правда від 18.04.2016р.
- 51.Ковальчук А. Уроки фінансової кризи.// Урядовий кур'єр. – 2016. - №115. – С. 17
- 52.Корнійчук О. Формування конкурентоспроможного фондового ринку України в контексті європейського досвіду // Економічний Часопис-XXI. – 2014. – № 11-12

- 53.Кравчук А. Н. Ринок цінних паперів в питаннях та відповідях: Навчальний посібник. - Ніка-Центр. К. – 2015
- 54.Кравчук А. Н. Обращение и регистрация ценных бумаг в странах Западной Европы, США и Японии [текст] .- М.: ИНФРА-М, 2017.- 573 с.356.
- 55.Крауз В.Н. Фондовый рынок України: Навчальний посібник. – Київ УФБ – «Скарбниця» – 2017
- 56.Критквич І. А. Перспективи розвитку інститутів спільного інвестування в Україні // Інвестиції: практика та досвід. - 2015. - № 19. - С.4-7
- 57.Княжко В. Л. Спільне інвестування набирає обертів // Щоденна всеукраїнська газета «День». - № 97, субота, 16 червня 2014
- 58.Левченко К.М., Дегтярьова Н.В. Критерії ефективності та результативності надання фінансових послуг з управління активами інституційних інвесторів «Економіка та підприємництво», ДВНЗ КНЕУ імені Вадима Гетьмана С.224- 232
- 59.Левченко К.М. Ризики у сфері фінансових послуг з управління активами. Вчені записки: зб. наук. праць. – К. : КНЕУ, 2017. – Вип. 18
- 60.Леонов Д.А., Львовчкін С.В., Хорунжий С.Г. Ринок фінансових послуг: парадигма євроінтеграції: Монографія / За наук. ред. В.М. Федосова – К.: УІРФР, 2008. – 848 с.
- 61.Леонов Д.: "Управління активами – це універсальний вид фінансових послуг з перспективами ефективного розвитку"// "Україна Бізнес Ревю" Рум'янцев С. – 2009р. - № 3-4
- 62.Лисенков Ю.М., Римарук А.І., Педь І.В. Договірно-правове регулювання фондового ринку. – К.: Кий, 2017
- 63.Мицкевич В., Бабанова К. Фондовые рынки стран Восточной Европы: опыт, полезный для России//Рынок ценных бумаг. – 2018. – № 13. – 22с.
- 64.Мітюков І.О., Александров В.Т., Ворона О.І., Недбаєва С.М. Фінансові послуги України. Енциклопедичний довідник (у шести томах), Київ: Укрбланквидав, 2015р. – 314с.
- 65.Мозговий О., Баторшина А. Створення фінансових активів

інституціональних інвесторів та ВВП // Ринок цінних паперів України, №5-6, 2013. – С.47-55

66.Павлов В.І., Пилипенко І.І., Кривов'язок І.В.. Цінні папери України. – Навчальний посібник. – Київ: 2014

67.Пересада А.А. Інвестування // Навч.посібник – К.: КНЕУ, 2014. – 250 с.

68. Пересада А.А., Коваленко Ю.М. Фінансові інвестиції: Підручник. – К.: КНЕУ, 2016. – 728 с.

69.Петруня Ю.Є. Непрофесійні суб'єкти ринку акцій України. - К.: Товариство “знання”, 2015 р. – 48с.

70.Пищолка К. Напрямки інвестування інститутів спільного інвестування // Збірник наукових статей студентів/ відп. ред. Н.П.Шульга. – К.: КНТЕУ, 2017. – 446 с.

71.Птащенко Л. Європейська індустрія спільного інвестування//Газета «Цінні папери України». - № 39 (531) 9 жовтня 2018р.

72.Рабцун Н.В. Институты совместного инвестирования Украины и оценка их инвестиций в ОВГЗ. Вестник Воронежского государственного ун-та. Серия: Экономика и управление.- 2016, № 2 С. 162-169

73.Савченко Л. Європейські інвестиційні фонди: відновлення зростання// Цінні папери України. – 2014р. - №52 (594). – С. 24

74. Сельський В. Стан та проблеми розвитку інститутів спільного інвестування як ефективного механізму залучення інвестицій в економіку України // Підприємництво, госп-во і право. - 2017. - № 1. - С.137-140

75.Станишевский Ю. Инвесторы выбирают закрытые фонды // Газета «Экономические известия». – 19.06.2016 г.

76.Сонер Джеймс А.Ф., Долан Едвін Г. – Вступ у бізнесі. Ред. Й.С. Завадський. – К.: Вид. Європейського університету фінансів, інформаційних систем, менеджменту і бізнесу. – 2015. – с.446

77.Суторміна В.М. Фінанси зарубіжних корпорацій: Підручник. – КНЕУ, 2004. – 566 с.

78.Сухонос В.В. Правове регулювання цінних паперів в Україні: Навч.

посібник / В.В.Сухонос, Ж.В.Завальна, М.В. Старинський. – Суми: Університетська кн., 2015. – 327 с.

79.Управління активами в Україні Навчальний посібник/ Дегтярьова Н.В., Долінський Л.Б.,Леонов Д.А./ за заг.ред. Леонова Д.А.- К.: УІРФР, 2014.- 276 с.

80. Фабоцци Ф. Управление инвестициями: пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 2018. – XXVIII, 932 с. – (серия «Университетский учебник»)

81.Фінанси підприємств: Підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін. – 5-те вид. перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2004.- с.546

82.Фінансовий менеджмент: Підручник / Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2005.- С.536

83.Фоміна Катерина. Перспективи ринку спільного інвестування // Газета «Правовий тиждень». - №3(129) 20 січня 2016 р.

84.Фондовий ринок України: Навчальний посібник/ за заг.ред. Леонова Д.А.- К.: УІРФР, 2015.- 600 с.

85.Фондовий ринок України: законодавче регулювання : Хрестоматія / Бурмака М.О., Бутенко Д.С., Говорушко Т.А., Головка А.Т., Дегтярьова Н.В. та ін. / За заг.ред. Д.А.Леонова -К., ДУ, «АРІФУ»,2015. – 630 с.

86.Царенко О.М., Бойко Н.О.,Сало І.В. Корпоративне управління і фондовий ринок: Підручник. - Суми «Університетська книга» - 2015

87.Циганова Н.В. Потенціал розвитку вітчизняного ринку спільного інвестування // Фінанси України. - К.: 2017. - № 8

88.Циганюк Д. Л. Вдосконалення моделі управління портфелем цінних паперів інститутів спільного інвестування / Д. Л. Циганюк, О. С. Степаненко // Механізм регулювання економіки. – 2015. – № 2. – С. 138–144

89.Шапран Н.С. Американські фонди грошового ринку: реформування галузі /Цінні папери України.- К.:УІРФР, 2015. № 25. ,С. 19-20

90.Шапран Н.С. Хедж-фонди: еволюція індустрії /Цінні папери України, УІРФР, 2016, № 5-6 С. 14 - 16

91.Шапран Н.С. Ризики в діяльності з управління активами /Цінні папери

України, УІРФР, 2016, № 29 - 30 С. 22 – 24

92. Шарп У.Ф., Александер Г.Дж., Бейли Д.В. Інвенстиции. – М.: Инфра. — 1998. – с. 1024-1026

93. Шарп У.Ф., Александер Г.Дж., Бейли Д.В. Інвенстиции. пер. с англ.– М.: Инфра. — 2004. – С. 1024 с.

94. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: Навч. посіб.–К.: Знання-Прес, 2003

95. Шпанко А. Інститути спільного інвестування: досвід Росії та України // Фінансовий ринок України. - 2006. - №9(35). - С.11-15

96. Щукін Б. М. Інвестування // Курс лекцій. — К.: МАУП, 2006. — 216 с: іл.— Бібліогр.іс. 214

97. Ярошевський М.Н. Відкриті інвестиційні фонди: підсумки року та перспективи діяльності // Фінансовий ринок України. - 2017. - №2(40). - С.14-18

98. Marcowitz H.M. Portfolio Selection // Journal of Finance. – 2018. – Vol. 7 – №1. – P.77-91.

99. Тенденції розвитку ІСІ // Газета «Цінні папери України». - № 28 (673) 14 липня 2017р.

100. Сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу: www.uaib.com.ua

101. Сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку: www.ssmsc.gov.ua

102. Розвиток фінансового ринку України [Електронний ресурс] // Бюлетень Національного банку України. - 2017. - № 6.

103. Сайт Державного комітету статистики України: www.ukrstat.gov.ua

104. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень: www.old.niss.gov.ua (Поворозник В. До питання про розвиток інститутів спільного інвестування та їх інвестиційний потенціал - <http://www.niss.gov.ua/Monitor/desember08/4.htm>)